

BEROEPS- BELANGEN

STRENGERE TUCHTMAATREGELEN NOODIG?

Onder bovenstaand opschrift schrijft H. P i n k h o f in het Ned. Tijdschr. voor Geneeskunde van 29 Juli j.l. naar aanleiding van ons hoofdartikel in het Julinumnummer van dit Tijdschrift het volgende:

Bij een bespreking van het ook door hem eerbiedwaardig en lezenswaardig genoemde Maatschappij-rapport over de overvulling van het beroep (*N. T. v. G.* 1939, nr. 24) wordt door tandarts Ch. F. L. N o r d in het Tijdschrift voor Tandheelkunde van Juli 1939 de meening geuit, dat wat in dat rapport gezegd is, ook voor het beroep der tandartsen, en misschien ook voor dat der apothekers en dierenartsen geldt. En verder is hij van oordeel, dat in de conclusies van het rapport, tot zijn verbazing, één maatregel wordt gemist, dien hij zoo snel mogelijk zou willen zien toegepast, omdat de overvulling der genoemde beroepen, meer dan die in andere, eveneens overvulde vakgroepen, gevaren *voor het algemeen belang* medebrengt.

Die maatregel zou dan moeten zijn de invoering van een sneller en sterk praeventief werkend tuchtrecht. Hij meent, dat het bestaande Tuchtrecht te langzaam werkt, en acht het bovendien verkeerd, dat voor den veroordeelde beroep open staat bij den burgerlijken rechter. Juister zou hij het vinden, de colleges van toezicht, waaronder één beroepsinstantie, te doen samenstellen, ten deele door de vak-organisaties, ten deele door de regering; de voorzitters en secretarissen zouden juristen dienen te zijn.

Uit N o r d's betoog blijkt niet, waarom nu deze lichamen krachtiger en sneller zouden werken dan de tegenwoordige rechtsprekende organen. Ook kunnen wij de

vrees niet deelen, dat, als het ziekenfondswezen een staatsinstelling zou worden en de ziekenfondsarts niet langer genoodzaakt zou zijn lid van onze Maatschappij te zijn, de zwakkere broeder aan de tucht zou ontsnappen. Ongetwijfeld immers zouden de staatsziekenfondsen wel voor de noodige tucht zorgen.

Maar, zonder de zedelijke gevaren te wilen loochenen, waaraan de beoefenaar van een geneeskundig beroep bloot staat, als hij zijn levensonderhoud niet kan verdienen, geloof ik toch niet, dat deze in onzen tijd van ernstiger beteekenis gaan worden dan voorheen. Wie een halve eeuw geleden heeft gezien, wat *toen*, vóórdat het beroep zóó overvuld was, door geneeskundigen werd gezondigd — en waarlijk niet alleen door hen, die maatschappelijk niet waren geslaagd — zal de vrees van den heer N o r d niet deelen. Als heel gewoon werd toen nog beschouwd — gelijk reeds eerder hier werd vermeld — het aannemen van fooien (per jaar of per verrichting) van ziekenfondsleden, voor trouwe bediening; het omkopen van ziekenfondsboden (de „vampyr”, waarvan S c h r e v e sprak); het adverteeren en het uitlokken van dank-advertenties. Aan dit alles is een einde gekomen, deels door de voorlichting van de zijde van invloedrijke collegae, deels door de organisatie der vakgenooten, waardoor vele onwaardige arbeidsomstandigheden hebben opgehouden, maar deels ook door den arbeid, ja zelfs alleen door het bestaan van rechtsprekende lichamen. Het schijnt mij toe, dat deze, zooals zij nu zijn, ook verder hun goeden invloed zullen behouden.

Wij vreezen, na het lezen van het bovenstaande, onvoldoende duidelijk geweest te zijn in de motiveering van waar het naar onze meening om gaat. Het tegenwoordig bestaande Tuchtrecht werkt niet alleen te langzaam, maar vooral werkt het niet preventief genoeg en wij meenen te weten dat wij in deze meening geenszins alleen staan, maar dat zij wordt gedeeld ook door vele leden van die rechtsprekende colleges.

In Engeland bijv. is de General Medical Council een college, dat niet alleen rechtspreekt, maar zelf ook de ethiek van het beroep bepaált, waardoor het voor overtreders niet mogelijk is om, met behulp van een handige jurist te trachten door de mazen van de wet te slippen en bij ernstige straffen in hooger beroep voor den burgerlijken rechter te komen, die de hier in aanmerking komende

beroepsfouten nu eenmaal niet kan beoordeelen op de wijze als een vakgenoot dit doet.

Verder is de tucht van een Staatsziekenfonds een geheel andere dan die waar wij hier het oog op hebben, nl. de contrôle op de geschreven en ongeschreven fatsoensleer. De eerste is de contrôle op het naleven van het aangegane contract met het ziekenfonds, de tweede die op het naleven van een behoorlijke beroepsethiek, die alleen door hoogstaande vakgenooten te beoordeelen is.

En wanneer de heer P i n k h o f meent dat de zedelijke gevaren niet grooter zijn dan voorheen, op grond van het feit dat de toestanden een halve eeuw geleden, vóór de overvulling van het beroep, allesbehalve goed waren, dan gelooven wij dat dit betoog niet op gaat.

Die toestanden zijn sinds 50 jaren inderdaad verbeterd en daarmee is de ethiek van het beroep op een hooger plan gekomen, hetgeen niet alléén te danken is aan voorlichting en organisatie, maar ook aan het feit dat door de Artsenwet het gemiddelde peil van den beroepsgenoot verbeterde.

Wat thans echter zorg baart, is de omstandigheid dat men steeds meer afwijkingen constateert van een norm die voor vijf en twintig jaar vrijwel geen moeilijkheden opleverde en dáár ligt ons inziens het criterium.

Het gaat niet om de verbetering van de laatste halve eeuw, maar om de verergering van de laatste 10 à 15 jaren!

Hier is voor elken insider een teruggang te constateeren en tevens de wetenschap dat de huidige ten dienste staande middelen *onvoldoende* zijn om het kwaad te keeren! Nòch de voorlichting van de zijde van invloedrijke collegae (waarvoor deze elementen ongevoelig zijn), nòch de beroepsorganisatie (waar zij geen lid van zullen worden), nòch Ziekenfondstucht recht (waar een groot aantal eventueele overtredingen niet onder zal kunnen vallen) zal hier kunnen helpen.

Blijft dus over het bestaan van rechtsprekende lichamen en dan blijven wij van meening dat deze, zoo snel mogelijk, zoodanig zullen moeten worden gereorganiseerd, dat van hun arbeid het grootst mogelijk nuttig effect kan worden verwacht.

NORD.

UITSpraak VAN DEN RAAD VAN BEROEP INZAKE EEN
KLACHT OVER WEIGERING VAN TANDHEEL-
KUNDIGE HULP IN DE AVONDUREN.

De Raad van Beroep van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde,

Gezien den brief d.d. 15 December 1938 van H. te A., waarbij hij in beroep komt van een uitspraak van den Afdeulingsraad van de Afdeeling N gedateerd 6 December 1938, betreffende een klacht zijnerzijds ingediend tegen X., arts, Y. en Z. tandartsen te B., allen lid van de Maatschappij;

Gehoord ter zitting van den Raad van Beroep op 1 Februari 1939 appellant H., diens echtgenoot — toegelaten zonder te zijn uitgenoodigd — en X., zijnde Y. en Z. bovengenoemd, hoewel behoorlijk opgeroepen, niet ter zitting verschenen,

Gezien de brieven van Y. en Z. van 29 resp. 30 Januari 1939 met nadere verklaringen,

Gelet op hetgeen ter zitting van den Afdeulingsraad der Afd. N. op 24 November 1938 is verklaard,

Overwegende ten aanzien van de feiten,

Dat bij brief van 17 Juli 1938 appellant zich heeft gewend tot den secretaris van het Hoofdbestuur en tot den voorzitter van de Maatschappij, waarin hij mededeelt, dat zijn echtgenoot, te E. met vacantie verblijf houdende en des middags overvallen door pijn aan een door haar tandarts te A. behandelde tand, in den avond van 15 Juli voorafgaande, zich achtereenvolgens telefonisch tot X. Y. en Z. voornoemd heeft gewend;

Dat alle drie weigerden zijn vrouw particulier te ontvangen, omdat zij zeiden verhinderd te zijn en de laatst opgebeldde, desgevraagd ook geen vervanger wist op te geven,

Dat appellant voorts schrijft het laakbaar optreden van deze B-sche tandartsen, hetwelk niet op zichzelf zou staan maar herhaaldelijk zou voorkomen, niet te willen vereenzelvigen met dat van de tandartsen in het algemeen, op grond van betere ervaringen en daarom te vertrouwen, dat de Maatschappij hen op hun plicht zal wijzen, aangezien appellant hieraan de voorkeur geeft boven publiciteit zijnerzijds;

Overwegende, dat het Hoofdbestuur de behandeling van deze klacht op 26 September 1938 heeft overgedragen aan het bestuur van de Afdeeling N., waarvan den Afdeulingsraad opdracht werd gegeven de klacht

te onderzoeken en welk onderzoek heeft plaats gehad op 24 November 1938,

waarbij Y. schriftelijk verklaarde, dat de klager hem noch persoonlijk, noch telefonisch bekend was en evenmin aan zijn echtgenoot en dienstbode,

en Z. blijkens schriftelijk verweer zich weinig herinnerende van het bewuste telefoongesprek op den 15en Juli; zijnde hem alleen bijgebleven, dat, toen hij mededeelde niet thuis te zijn, de stem in de telefoon onaangenaam en het gesprek afgebroken werd,

terwijl X. verklaarde verschil te maken tusschen het zich voor behandeling aan zijn huis vervoegen en een telefonisch daarvoor opgeroepen worden, wijl zijn ervaringen met telefonische afspraken niet steeds aangenaam waren geweest, doordat de patiënt wel eens heel lang of tevergeefs op zich liet wachten en hij geen reden zag dien avond zijn reeds gemaakte plannen te wijzigen;

Overwegende, dat de Afdeelingraad beslist heeft, dat de klager in gebreke is gebleven om het bewijs van de juistheid van zijn klacht te leveren en de Raad mitsdien niet bewezen acht; weshalve er geen termen waren voor het opleggen van eenigen tuchtmaatregel;

Overwegende, dat appellant in zijn beroepschrift aanvoert, dat naar zijn oordeel de klacht tegen de B-sche tandartsen wel degelijk is bewezen door hun eigen verklaringen;

Overwegende voorts appellant's nadere uiteenzetting ter zitting van den Raad van Beroep, waarbij hij vaststelde, dat zijn echtgenoot, die aan erge kiespijn leed, als particuliere patiënte in een belangrijke provincieplaats des avonds geen tandheelkundige hulp heeft kunnen krijgen,

en als zijn meening heeft uitgesproken, dat de opgebeld tandartsen als deskundigen verplicht waren geweest tijdens het gesprek vragen te stellen, om aan de hand daarvan te bepalen, of zij dien avond nog hulp moesten verleen,

dat op grond van hun wetenschappelijke kennis en in dat geval wetende, dat er iets gedaan moest worden, het niet alleen hun moreele, doch ook hun medische plicht was om te helpen of althans te verwijzen naar een plaats waar die hulp wel verkrijgbaar zou zijn,

dat appellant de aangenomen houding der B-sche tandartsen als een socialen misstand beschouwt;

Overwegende, dat X. ter zitting heeft aangevoerd,

dat de hinder, door appellant's echtgenoot ondervonden, is gebleken niet ernstig te zijn geweest in weerwil van de pijn, die deze met zich bracht en weliswaar onaangenaam, maar medisch gezien niet belangrijk en zonder levensgevaar, gelijk zulks met soortgelijke aandoeningen als regel het geval pleegt te zijn,

dat hij meent, na een geheelen dag te hebben gewerkt, het recht te hebben des avonds vrij te willen zijn en dien vrijen tijd te gebruiken zooals hem goeddunkt en dat van hem niet kan worden verlangd nog een hem onbekenden patiënt te behandelen, temeer daar hij in het onderhavige geval gereed stond om uit te gaan en het nog wel een half uur zou hebben geduurd aler deze patiente bij hem kon zijn,

dat hij tenslotte meende te mogen veronderstellen, dat wel een der andere tandartsen bereid zou worden gevonden om de gevraagde hulp te verleenē;

Overwegende in het algemeen, dat de druk bezette tandarts door het karakter en de inrichting zijner beroepsbezigheden een inspannende, aan tijdsafspraken gebonden dagtaak heeft te verrichten, welke het wenschelijk maakt om de avonduren voor andere noodzakelijke of nuttige bezigheden of voor ontspanning dan wel onontbeerlijke rust vrij te houden, hetgeen volkomen gerechtvaardigd en in overeenstemming is met de algemeen erkende opvatting ten aanzien van andere beroepen,

dat de tandarts, wiens hulp wegens pijn wordt ingeroepen, in afwijking van de gangbare meening bij het publiek, zoo goed als nimmer kan volstaan met een onderzoek en het voorschrijven van een geneesmiddel, doch als regel een behandeling moet verrichten, waarmee vaak geruimen tijd en opnieuw inspanning gemoeid is,

dat het hem derhalve dient vrij te staan om zich voor behandeling in de avonduren niet beschikbaar te stellen, indien deze om andere dan dringende en ernstige redenen wordt gevraagd,

Overwegende echter, dat het meermaalen voorkomt, dat de hulp van een tandarts voor een geval als het onderhavige nog wordt ingeroepen na afloop van zijn gewone dagtaak,

Overwegende, dat een tandarts zich niet stelselmatig en onder alle omstandigheden aan het verleenē van die hulp na afloop van zijn normale dagtaak behoort te onttrekken, zelfs niet ten opzichte van hem onbekende personen;

Overwegende, dat de moreele verplichting tot het verleenē van hulp op een tijdstip buiten de gebruikelijke werkuren niet uitsluitend beheerscht wordt door de aanwezigheid van levensgevaar, maar dat ook andere omstandigheden deze verplichting kunnen doen ontstaan;

Overwegende, dat het onvoorzien optreden van pijn op zichzelf en de wensch om daarvan bevrijd te worden een alleszins verklaarbaar en redelijk motief moet worden geacht tot het inroepen van hulp ook buiten de gebruikelijke werkuren,

dat in casu, volgens de verklaringen van appellant's echtgenoot, zij reeds in den namiddag of vooravond had opgebeld zonder ten aanzien van de behandeling een bepaald tijdstip te hebben voorgesteld of gewenscht, daar zij bereid was op elk, den tandarts passend, uur te komen;

Overwegende, dat appellant er niet in geslaagd is en het ook den Raad na de zitting niet is mogen gelukken, ondanks onderzoek te geëigender en bevoegder plaatse, om het juiste tijdstip der telefonisch gevoerde gesprekken alsnog vast te stellen;

Overwegende, dat de voorstelling van feiten door appellant en zijne echtgenoot niet dusdanig door de uiteenlopende verklaringen hieromtrent der betreffende tandartsen is weerlegd, dat zij kan worden verworpen,

dat een op die wijze en op dat tijdstip aangevraagde behandeling niet mag worden opgevat als een onredelijke beslaglegging op de vrije avonduren en bijgevolg door een tandarts alleen om bijzondere persoonlijke redenen mag worden afgewezen,

dat, indien deze redenen zich bij de betrokken tandartsen mochten hebben voorgedaan, een passende mededeeling aan de patiënte onjuiste gevolgtrekkingen zou hebben voorkomen;

Overwegende, dat ten deze ook het algemeen tandheelkundig belang en het aanzien van het beroep niet uit het oog mogen worden verloren, voor zoover zelfzuchtige opvattingen of de schijn daarvan deze zouden kunnen schaden;

Overwegende, dat zulks het geval zou zijn geweest, indien inderdaad ware gebleken, dat te B., alwaar acht tandartsen te dien tijde waren gevestigd, voor dringende gevallen des avonds geen hulp te verkrijgen zou zijn,

dat dit evenwel uit appellant's ervaring met de drie vergeefsche pogingen niet mag worden afgeleid,

dat het zeer wel denkbaar is, dat in een stad met een dergelijk aantal praktiseerenden een tandarts meent geen hulp te behoeven te verleenen, in de verwachting, dat deze bij een zijner collega's zonder moeite zal kunnen worden verkregen, al berust deze verwachting niet op eenige daarvoor getroffen regeling;

Overwegende, dat uit het onderwerpelijke geval de wenschelijkheid eener onderlinge overeenkomst omtrent hulpverleening na de gebruikelijke werkuren zou kunnen worden afgeleid, maar dat het voorshands ontbreken hiervan niet als een tekortkoming mag worden opgevat, waarvan ter plaatse gevestigde tandartsen een verwijt kan worden gemaakt;

Overwegende, dat er niet voldoende aanwijzingen zijn, dat de betreffende tandartsen zich hebben schuldig gemaakt aan een handeling, in strijd met de beroepswaardigheid;

R e c h t d o e n d e :

Verklaart den appellant H. ontvankelijk in zijn beroep;

Verklaart de klacht niet gegrond;

Verklaart, dat de klacht, ook voor zoover zij heeft geleid tot vorenstaande overwegingen, den Raad van Beroep geen aanleiding kan geven tot het opleggen van eenigen tuchtmaatregel;

Bepaalt, dat afschrift van deze uitspraak zal worden gezonden aan appellant, den Afdeulingsraad van de Afd. N., het Hoofdbestuur van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde, de leden over wie geklaagd is en de redactie van het Tijdschrift voor Tandheelkunde, voor opname in het officieel orgaan der Maatschappij zonder vermelding van namen en woonplaatsen.

Aldus gewezen den 28sten Augustus 1939, door den Raad van Beroep, samengesteld uit J. Sanders Ezn., te Amsterdam, Voorzitter, I. A. Holthaus te Zwolle en P. H. Buisman te Tiel.

RECHTSWEZEN.

KAPITEIN EN TANDARTS

Een ongewenschte combinatie volgens den minister van defensie

Het ambtenarengerecht alhier, recht sprekende overeenkomstig de militaire ambtenarenwet 1931, heeft onlangs den kapitein der infanterie B. W. B., te Arnhem overeenkomstig een bevel van den minister van Defensie, verboden na diensttijd het beroep van tandarts uit te oefenen. De kapitein was hiertoe gekomen, doordat hij na zijn afvloeiing voor tandarts was gaan studeeren, waarvoor hij na zijn wederaanstelling de vaardigheid wilde onderhouden. Hij was van de beslissing van het Ambtenarengerecht bij den Centralen Raad in beroep gekomen, die thans deze zaak behandelde.

Zijn raadsman, mr. J. W. F. D o n a t h, lichtte bij deze behandeling het klaagschrift toe. In April 1933 was kapitein B. afgevloeid. Hij vroeg toen aan het Departement van Defensie, of er een redelijke kans bestond op een herplaatsing, doch het antwoord luidde, dat die kans wel uitgesloten moest worden geacht. Daarop besloot hij, van beroep te veranderen en tandarts te worden. Wat in 1933 evenwel niet voorzien was, gebeurde in 1938. De kapitein werd herplaatst, juist toen hij met zijn studie tot het laatste examen was gevorderd. In de avonduren is klager daarop het beroep van tandarts blijven uitoefenen, hetgeen hij noodig oordeelde om zijn vingervaardigheid niet te verliezen en een gedeelte van zijn studiekosten terug te verdienen. De minister van Defensie oordeelde deze combinatie van werkzaamheden evenwel schadelijk voor de dienstbelangen en ongewenscht voor de krijgstucht, zoodat hem het verder uitoefenen van de tandartspraktijk verboden werd. Het Ambtenarengerecht sloot zich bij die opvatting aan, doch pleiter meende, dat klager ook dan nog voor het studeeren van de dienstreglementen in zijn vrijen tijd voldoende gelegenheid had, hetgeen volgens den minister van Defensie niet het geval was.

Voor den minister trad op kapitein B. R. P. F. H a s s e l m a n, van den generalen staf, die o.m. opmerkte, zich niet te kunnen voorstellen, dat een compagniescommandant in dezen tijd nog een oog dicht kan doen, zonder de zekerheid te hebben, dat hij zich dag en nacht met de krijgstucht bezig houdt. Nu hij zoo lang tot de afgevloeiden had behoord, was er volgens den minister alle aanleiding om zich daaraan uitsluitend te wijden, en de houding van vele soldaten wees er volgens pleiter op, dat daaraan ook nu nog wel het een en ander ontbrak.

Van de gelegenheid om zelf nog een verklaring af te leggen, maakte tenslotte kapitein B. gebruik door op te merken, dat hij niet de eenige was, die er in zijn vrijen tijd een bijbaantje op nahield. Er waren er, die met bridgen bijverdienden, en anderen op andere wijze. Hij begreep dan ook niet, dat hem verboden werd, wat aan anderen klaarblijkelijk werd toegestaan.

De Raad zal in deze zaak op 24 Augustus uitspraak doen.

„Vaderland”.

CENTRALE RAAD VAN BEROEP

EEN KAPITEIN MAG GEEN TANDARTS- PRACTIJK UITOEFENEN

Op 11 Augustus j.l. heeft de centrale raad van beroep de zaak van den kapitein B. W. B., die in zijn vrijen tijd het beroep van tandarts uitoefent, behandeld. De heer B. wenschte hiermee voort te gaan, ook toen de minister van defensie hem dit verbood.

Hij kwam van deze ministerieele beslissing in beroep bij het ambtenarengerecht in Den Haag, dat echter deze beslissing handhaafde. Kapitein B. heeft toen deze zaak aan den centralen raad van beroep voorgelegd.

De raad heeft vandaag uitspraak gedaan en de beslissing van het ambtenarengerecht bevestigd. Het blijft den heer B. dus verboden de tandartspraktijk te blijven uitoefenen.
